

פון קולטור-קאנגרעס האט געפונען פאר זייער צוגעפאסט א ביים אקט פון איבערגעבן די האפער-לייב-ליטעראטור-פרעמיע דעם היגן דערציילער בערל גרינבערג, זאלן שמחה און רות שווארץ אויפֿ-טרעטן מיט זייער ליאלקע-טעאטער. אויסגעפירט האבן זיי „דוד און גלית“ און „באנטשע שוויג“... און אט איז לעצטן זונטיק פאר-געקומען אין „העבראיקא“ א פארשטעלונג פון „הכל הבל“, ס׳איז געגעבן געווארן „דוד און גלית“, „באנטשע שוויג“, „דער וואָט פארנעמט צופיל“ און „א חתונה“... נאָך אַ לענגערן איבערייס האבן שמחה און רות שווארץ צוריק אנגעהויבן מיט זייער ליאלקע טעאטער. דאָרפן ניר זיי סטימולירן און העלפן שאַפן די געהעריקע באַדינגונגען, אַז „הכל הבל“ זאל געבן וואָס מער פארשטעלונגען פאר גרויס און קליין אין בוענאָס איירעס ווי אין די פראַווינצן.

י. האָרן — מאַמענטען, „דאָצ“, ב״א, 14 יולי 1953.

זשיטניצקי, 5. [פנחס-אליעזר]

[געב. 30 אָקט. 1894 — געשט. 24 יאנואר 1967]

געבוירן 30 אָקטאָבער 1894 אין פאס־טאָוו, קיעווער גוב., אוקראַינע. פאָטער — אַ מילנער. באַקומען אַ טראַדיציאָנעל-יידישע דערציאונג, אויך וועלטלעכע ביל-דונג אין אַ קיעווער גימנאָזיע. 1916 גע-ענדיקט אַ יידישן פאָקולטעט פון קיעווער אוניווערזיטעט און אַריינגעטראָטן פריי-וויליק אין דער צאָרשער אַרמיי. 1917 — געענדיקט די קיעווער אַלעקסייעוו מי-ליטער-שול. דערנאָך פאַרלאָזט רוסלאַנד.

אַ צייט געוויינט אין ווין, וווּ ער האָט געאַרבעט אין סעמינאַר פון פראַפּעסאָר שפּאַן איבער מלוכה-רעכט. 1923-25 שטודירט אין די אוניווערזיטעט פון קעניגסבערג און באָן.

ליטעראַרישע טעטיקייט אנגעהויבן אין רוסיש. אַ צייט אָנגע-פירט מיט דער טעאָטער-אַפטיילונג פון רוסישן זשורנאַל „וומירע איסקוסטווא“. אין 1912 געדרוקט לידער אין רוסיש.

אין 1928 זיך באַזעצט אין אַרגענטינע, וווּ ער איז אַריבער צו יידיש, פריער געווען אַ מיטאַרבעטער אין „די אידישע צייטונג“ דערנאָך אַריבער אין „די פרעסע“, וווּ ער איז געוואָרן איינער פון די וויכטיקסטע מיטאַרבעטער, אַ מיטערדאָקטאָר, דערנאָך שפּאַר-דאָקטאָר, און געשריבן אויסער אונטערן אייגענעם נאָמען אויך אונ-טער די פּסעוודאָנימען מאָרוס, ט. ביילין און רעצענזיעס און לענגע-רע אַפּהאַנדלונגען וועגן טעאָטער, פיעסן, שווישפילער און אויפפיר-רונגען, מוזיק, ליטעראַטור און פאָליטיק. ז. האָט אויך רעדאַקטירט עטלעכע וויכטיקע אויסגאַבן און אַרויסגעגעבן אייניקע ביכער, איז געווען געזעלשאַפטלעך טעטיק און האָט זיך באַזונדערס געווידמעט דעם יידישן שול-וועזן און דעם „יוואָ“, וועמענס פאַרזיצער ער איז געווען אין אַרגענטינע.

דעם 24 יאנואר 1967 איז ז. געשטאָרבן אין בוענאָס איירעס.

זלמן זילבערצווייג שרייבט:

„די ליינער פון „לעקסיקאָן פון יידישן טעאָטער“ וועלן אין די בענד פון דעם בוך געפינען גאַנץ אַפט ציטאַטן פון דר. זשיטניצקי לענגערע קריטיקס וועגן שווישפילער אַדער אויפפירונגען. זיי זיינען געשריבן אין ניט קיין פאַפולערער שפראַך, טיילמאַל אַפילו אַ ביסל

מירט אויף זיינע גאַמישע טענער. גוזיק האָט אויך אויסגעזען זייער אימפּאַזאַנט אין דער ראַלע פון „אַברהם“ אין „עקדת יצחק“.

מישע פישזאָן שרייבט:

„ער דערציילט מיר, אַז ער אַרבעט איצט (1916) אויף אַ נייעם פּלאַן פון יידישע פיעסן, געשפילט אויף רוסיש, די זעלבע פיעסן ווי זיי זיינען געשריבן, און איבערזעצט אין רוסיש, אַפילו מיט די זעלבע נעמען: „דאָס פינטעלע ייד“, „טאַטשאַק יעוועיא“, אַדער „אַ מענטש זאל מען זיין“, „טעלעאוויעקאס נאָדא ביט“, און אַזוי ווייטער. ער דענקט, ער וועט מאַכן אַ סך געלט און ער וועט קריגן גוטע רור-סיגע אַקטיאָרן. דער געדאַנק האָט מיר אויסגעוויזן ווילד, אַבער מיט אַ פאַר יאָר שפּעטער האָב איך אים געטראָפן אין קיעוו שפילן דעם יידישן רעפּערטואַר אויף רוסיש און דער עולם האָט עס פֿיין אויפגענומען.“ [גוזיק האָט דעם רעפּערטואַר געשפילט אין קיעוו שוין אין 1917].

לויט גרישאַ גראַסמאַן האָט ג. איבערזעצט און געשפילט אויף רוסיש ניט נאָר יידישע אַפּערעטעס, נאָר אויך יידישע דראַמעס.

ש. ע. פון יהושע פיל און זלמן זילבערצווייג.

בנציון פאלעפאדע — „זכרונות“, בוענאָס איירעס, 1946, ז. 94, 97-98, 100-101, 111, 147.

מישע פישזאָן — הינטערן פאַרהאַנג פון אידישען טעאָטער, „דער טאַג“, ג. י. 3 יאנואר 1948.

מ. מעלמאַן — אַנא גוזיק צוגאַסט אין פוילן, „מ׳ פ׳“, ג. י. 14 אויגוסט 1967. הערמאַן יאבלאקאוו — „אַרום דער וועלט מיט אידיש טעאָטער“, גויראַק, 1968, ז. 160-166.

„הכל הבל“

י. האָרן שרייבט:

„שמחה און רות שוואַרץ האָבן געקאַנט גיין אויף אַ לייכטערן וועג, זייער קינסטלערישער פאַרמעסט ביים ליאלקע-טעאָטער אויף יידיש איז אַבער אַן אויפטו, וואָס איז ווערט, אַז מיזאַל פאַר דעם קעמפן און ניט מיר ווערן ביז מוועט באַנעמען און דערפילן אינ-טערעס און פאַרווילונג אין „הכל הבל“.

ווען דער דירעקטאָר פון „הכל הבל“ איז געקומען אין בוענאָס איירעס, אין דער אַמאַל אַזוי-צעפּלאַמטער יידישער טעאָטער-שטאַט, זיינען אייניקע געווען זיכער, אַז דער ביז גאַר פיינער קינסטלערישער פראַגראַם פון זיינע ליאלקעס וועט אויפגענומען ווערן אין דער פולער מאָס און ער וועט באַקומען אַ פּלאַץ פאַר פערמאַנענטע פאַרשטעלונג-גען. געמאַכט האָט זיך אַבער אַזוי, אַז די פאַרשטעלונגען האָבן אויס-גענומען, נאָר צוגעצויגן דעם ברייטן עולם האָט „הכל הבל“ ניט.

דער ועד החינוך האָט אַבער דערפילט דעם דערציערישן ווערט פון שמחה שוואַרץס ליאלקע-טעאָטער און דורכגעפירט פאַר די שול-קינדער אַ ריי פאַרשטעלונגען פון „דוד און גלית“ אַאָ, וואָס האָבן די קינדער ביז גאַר פאַרינטערעסירט. קודם כל: דער אינהאַלט, וואָס ווערט באַגלייט פון זייער פיל שיינע געזאַנגען און דאַן די קינסטלע-ריש געשניצטע און געמאַלענע ליאלקעס. דערנאָך האָט „הכל הבל“ געגעבן אייניקע אַוונטן אין די סאַלאָנען פון די היגע גרויסע שולן, אַ פאַר פאַרשטעלונגען אין ראַזאַריע אַאָ און ווייטער איז געבליבן ווי איבערגעריסן. דאָס קינסטלער-פאַרל, יעדער פאַר זיך און ביידע צוזאַמען, האָבן באַקומען אַ ריי איינלאָדונגען און זיי זיינען מיט דער-פאַלג אויפגעטראָטן מיט רעציטאַציעס און געזאַנג אויף פאַרשיידענע אַוונטן, נאָר מיט „הכל הבל“ איז געוואָרן שטיל... די אַנפירונג